

назначи за софийски епископъ. Българинътъ *Тодоръ Балина*, богатъ и влиятеленъ човѣкъ, билъ спечеленъ отъ католицитѣ. Родомъ отъ Никополъ, той обикалялъ чакъ до Балкана и проповѣдалъ въстание, обещавайки помощъ отъ Влашко и Трансилвания. Населението около Търново отново било настрояно за бунтъ.

Католицитѣ се възползували отъ останалитѣ тукъ-таме богомилски и павликянски гнѣзда, откривали ги, обръщали въ католичество, издигали имъ дървени църкви и ги подбуждали за бунтъ. Това било забелязано отъ турцитѣ. Нѣкои отъ пашиитѣ и кадияитѣ усвоили гледището насилствено да потурчватъ онѣзи привилегировани българи, които проявяватъ недоволство.

Това тѣ започнали отъ северобалканскитѣ котловини: Орханийско, Тетевенско, Луковитско, Ловешко, Свищовско, гдето потурчили цѣли села, обърнали ги въ помаци, чиито силни мъже веднага били наредени въ потеритѣ, понеже говорѣли български.

Въ тия времена (1636 г.) били изпратени първитѣ турци — „уруци“ да се поселятъ между привилегированитѣ райи въ нѣкои български общини. Тѣзи събития сж забележени въ църковни книги въ Етрополския манастиръ „Св. Троица“. Презъ сжщитѣ времена били избити павликянитѣ католици въ Търново и съборена църквата имъ на Маринополе. Къмъ сжщото време сж се заселили турци въ Дебелецъ (вжъ „Юбилейна книга“ на Дебелецъ, стр. 189) въ Пчелище, Килифарево и Кжпиново.

Все презъ XVII столѣтие, както се знае, станало потурчането на българитѣ въ Чепино (1657 г.) и много други мѣста изъ Родопитѣ и Македония. Въ томъ III, „Документи за българска история“, преведени отъ Панчо Доревъ, издаденъ отъ Б. Ак. на наукитѣ, се намиратъ много бележки, които показватъ, че райата презъ XVII столѣтие вече била недоволна и нежелаяла да служи на турската държава. Въ документъ № 3 се заповѣдва на кадията да се заловятъ и накажатъ главатаритѣ на бунтовницитѣ българи въ Прилепско (1565 г.), а избѣгалитѣ българи войници и тѣхнитѣ буйства въ Тракия и Мизия да се повикатъ и да се убедятъ да изпълняватъ ревностно старитѣ си длѣжности (1605 г.). Властитѣ да наглеждатъ твърде строго свободната рая, която почнала да се бунтува, щомъ се научила, че и Русия е започнала война съ турската държава (1677 г.).

Една година по късно се вдигнало Чипровското въстание (1688 г.). Българитѣ католици били избити или прогонени

1) За пропагандата си католицитѣ избирали стари католици или покатоличени богомили, павликени, понеже православното духовенство не вѣрвало на католицитѣ.